

**Sprawozdanie z realizacji
„Programu ochrony środowiska dla gminy
Długosiodło do 2012 roku”**

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE	2
II. STAN REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W GMINNYM PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA	3
III. WYKORZYSTANIE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY.....	12
IV. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	12

I. WPROWADZENIE

W myśl zapisów *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150) organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządzają odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, określające w szczególności:

- cele polityki ekologicznej,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym środki finansowe.

Zgodnie z art. 10 *ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw* (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.) gminne programy ochrony środowiska powinny być uchwalone do 30 czerwca 2004 r.

W celu realizacji powyższego obowiązku Rada Gminy Długosiodło 31 maja 2005 r. podjęła uchwałę (nr XXVI/ 184/ 2005) w sprawie uchwalenia programu ochrony środowiska. Zgodnie z wymogami ustawy – Prawo ochrony środowiska projekt *Programu ochrony środowiska dla gminy Długosiodło* został pozytywnie zaopiniowany przez wszystkie organy opiniodawcze wskazane przez ustawodawcę.

W myśl art. 18 ust. 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska z wykonania gminnego programu ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport, który przedstawia radzie gminy. Natomiast co 4 lata program ochrony środowiska podlega aktualizacji. Niniejsze opracowanie stanowi drugi raport z realizacji *Programu ochrony środowiska dla gminy Długosiodło* – w rozumieniu zapisów ustawy – Prawo ochrony środowiska i swoim zakresem czasowym obejmuje lata 2008 – 2011.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie precyzuje wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. Pomocny w jego wykonaniu może być dokument pn. *Wytyczne oraz wzór sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami* autorstwa mgr inż. Adama Kałduńskiego, opracowany na zamówienie Ministerstwa Środowiska.

Zakres niezbędnych informacji, jaki powinno zawierać sprawozdanie z realizacji gminnego programu ochrony środowiska winien odpowiadać treści przyjętego programu. Tak więc głównym celem sporządzenia sprawozdania jest przedstawienie postępów w realizacji każdego z zadań zapisanych w programie lub wyjaśnienie powodów zaniechania działań bądź ewentualnych opóźnień. Ponadto w sprawozdaniu można umieścić także inne informacje, które gmina uważa za istotne dla realizacji polityki ekologicznej państwa oraz postanowień polityki ekologicznej gminy.

Wnioski zawarte w sprawozdaniu powinny zostać uwzględnione w aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska.

II. STAN REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W GMINNYM PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

W celu realizacji *Polityki Ekologicznej Państwa* samorząd gminy Długosiodło w *Programie ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 roku* zapisał własną politykę ekologiczną, złożoną z określonych celów: strategicznego, operacyjnych i szczegółowych.

Cel strategiczny sformułowano następująco: **wysoka jakość środowiska przyrodniczego umożliwiająca zrównoważony rozwój gminy**. Jego osiągnięcie jest możliwe poprzez sukcesywne dążenie do osiągnięcia następujących celów operacyjnych:

- Cel operacyjny I – **ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem**
- Cel operacyjny II – **ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem**
- Cel operacyjny III – **ochrona środowiska przed nadmierną emisją hałasu**
- Cel operacyjny IV – **ochrona i właściwe wykorzystanie gleb użytkowanych rolniczo oraz racjonalna gospodarka zasobami kopalin**
- Cel operacyjny V – **ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych gminy**
- Cel operacyjny VI – **powszechna edukacja ekologiczna**

Poniżej, w tabeli nr 1, przedstawiono stan realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych zapisanych w *Programie ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 r.*

Tabela nr 1. Stan realizacji priorytetowych przedsięwzięć inwestycyjnych zapisanych w Programie ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Stan realizacji	Poniesione nakłady [zł]
1.	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Długosiodle (docieplenie: ścian – 741 m ² , stropodach – 642 m ²)	zrealizowane	317.914,00
2.	Termomodernizacja budynku Przedszkola Samorządowego w Długosiodle (wymiana stolarki – 53,66 m ²)	zrealizowane	30.948,63
3.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Sieczychach (docieplenie: ścian – 862 m ²)	zrealizowane	84.161,44
4.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Wólce Grochowej	zrealizowane	44.686,86
5.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Blochach (docieplenie: ścian – 635 m ²)	zrealizowane	68.644,40

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Stan realizacji	Poniesione nakłady [zł]
6.	Zakup pojemników do segregacji odpadów komunalnych	prognozowane do realizacji w latach 2014 – 2015	-
7.	Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Wymakracz w Starym Bosewie	niezrealizowane, uwzględnione w projekcie <i>Programu ochrony środowiska na lata 2013 – 2016, z perspektywą do 2020 r.</i>	-
8.	Budowa sieci wodociągowej we wsi Olszaki		-
9.	Termomodernizacja budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Długosiodle (wymiana stolarki – 195,87 m ²)	zrealizowane	94.645,84
10.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły w Dalekiem (wymiana stolarki – 72,70 m ²)	zrealizowane	30.483,29
11.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły w Chrzczance Włociańskiej (wymiana stolarki – 94,40 m ²)	zrealizowane	37.727,66
12.	Termomodernizacja budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Długosiodle	zrealizowane	146.627,41
13.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły w Dalekiem	na podstawie oceny stanu budynków stwierdzono, iż konieczna jest wyłącznie wymiana stolarki okiennej	-
14.	Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły w Chrzczance Włociańskiej		-
15.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji sanitarnej w Długosiodle (długość sieci 9,9 km i 250 przyłączy o długości 3,6 km) – wykonano sieć kanalizacyjną długości 6.773 mb i 146 przyłączy o długości 2.403 mb	zrealizowane *	-
16.	Budowa stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej we wsi Plewki i Stare Suski (długość sieci ok. 6 km i 70 przyłączy) – wybudowano sieć wodociągową o długości 6.446 mb i 61 przyłączy o długości 1.285 mb	zrealizowane w części	232.992,78
17.	Budowa stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej we wsi Stare Bosewo (długość sieci 7,5 km i 210 przyłączy) oraz Budy Przetycz ** (długość sieci 1,5 km)	zrealizowane *	-
18.	Wprowadzenie systemu segregacji i selektywnej zbiórki odpadów u źródła	rozpoczęte	działania nie-inwestycyjne
19.	Zagospodarowanie terenów zieleni w miejscowości Długosiodło	realizowane na bieżąco	bieżące środki Urzędu Gminy
20.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	realizowane w miarę posiadanych środków *	-
21.	Zmiana systemu ogrzewania w obiektach gminnych na paliwa przyjazne środowisku (gaz, olej, drewno)	zrealizowane	79.339,36
22.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Chrzczance Włociańskiej	-	-
23.	Budowa sieci wodociągowej we wsi Grądy Szlacheckie i Znamiączki (długość sieci 9,56 km)	zrealizowane	587.491,62
24.	Budowa sieci kanalizacji we wsi Stare Bosewo (długość sieci 8 km i 200 przyłączy)	-	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Stan realizacji	Poniesione nakłady [zł]
25.	Budowa stacji uzdatniania wody we wsi Jaszczuły*** i sieci wodociągowej we wsiach: Jaszczuły, Dalekie, Sieczychy, Kalinowo (długość sieci ok. 12 km i 260 przyłączy)	przygotowano dokumentację projektową na sieć wodociągową	572.015,00
26.	Budowa stacji uzdatniania wody we wsi Bloch*** i sieci wodociągowej we wsiach: Blochy, Zalas, Dębienica, Łączka, Augustowo (długość sieci ok. 11 km i 290 przyłączy)		
27.	Budowa stacji uzdatniania wody we wsi Stara Pecyna*** i sieci wodociągowej we wsiach: Stara Pecyna, Nowa Pecyna, Wólka Grochowa, Wólka Piaseczna, Nowe Bosewo, Małaszek (długość sieci ok. 12,8 km i 150 przyłączy)	niezrealizowane, uwzględnione w projekcie <i>Programu ochrony środowiska na lata 2013 – 2016, z perspektywą do 2020 r.</i>	-

* informacja szczegółowa poniżej

** budowa sieci wodociągowej w m. Budy Przetycz zrealizowana w ramach zadania nr 23

*** ze względu na podjęcie decyzji o budowie stacji uzdatniania wody w m. Bosewo Stare (o znacznej wydajności) zaniechano plany budowy SUW w m. Jaszczuły, Blochy i Stara Pecyna

Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy w poszczególnych latach 2008 – 2010:

Lp.	Zakres	Wartość [zł]	Dotacja [zł]
Rok 2008			
1.	Budowa sieci wodociągowej w Starym Bosewie	409.464,00	150.000,00 zł. Urząd Marszałkowski
2.	Budowa sieci wodociągowej w m. Długosiodło ul. Podborze	88.506,28	-
3.	Budowa sieci wodociągowej w m. Długosiodło ul. Czwórki	42.595,00	-
4.	Rozbudowa sieci wodociągowej w Chrzczance Folwark	32.163,00	-
Rok 2009			
5.	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Stare Bosewo i Przetycz Włociańska o długości: 3,4 km (44 przyłącza)	409.000,00	230.000,00 (kredyt)
6.	Budowa kanalizacji deszczowej w miejscowości Długosiodło ul. Mickiewicza, zakres: 726 mb	211.000,00	140.000,00 (kredyt)
Rok 2010			
7.	Rozbudowano sieć wodociągową w miejscowości Długosiodło (ul. Czwórki i ul. Sportowa) o długości 173 mb oraz w m. Kornaciska – 5416 mb (w tym 1096 mb – rurociąg tłoczny), przyłącza – 1643 mb (97 szt. przyłączy)	2.049.879,00	691.089,00 zł PROW

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej:

Lp.	Rok realizacji	Zakres	Wartość [zł]	Dotacja [zł]
1.	2009 r.	110 szt.	1.494.000,00	800.000,00 NFOŚiGW
2.	2010 r.	62 szt.	920.009,00	606.000,00 WFOŚiGW
3.	Kornaciska – 2011 r.	2 188	604.680,86	189.924,00 PROW 22.469,63 NFOŚiGW
4.	Długosiodło – 2010 – 2012 r.	5 202	2.023.707,06	567.370,00 PROW 64.410,58 NFOŚiGW

Poniżej przedstawiono inwestycje w zakresie modernizacji, przebudowy i budowy dróg (w tym budowa ścieżek rowerowych), zrealizowane w latach 2008 – 2010:

1) Rok 2008

- Przebudowa nawierzchni drogi gminnej Sieczychy-Zygmuntowo-Olszaki o długości 1050 mb - 268.797,49 zł
- Przebudowa nawierzchni drogi Jaszczuły do drogi powiatowej nr 4407W o dł. 1571 mb - 336.553,45
- Budowa infrastruktury dla terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą (II etap), wartość inwestycji 1.110.037,30 zł, pozyskane dotacje: 1.000.000,00 zł Urząd Marszałkowski.
- Przebudowa nawierzchni drogi gminnej Wólka Grochowa – Małaszek do drogi powiatowej nr 4401W o dł. 2000 mb przez miejscowość Wólka Grochowa - 422.564,78 zł
- Odnowa nawierzchni drogi bitumicznej w miejscowości Ostryków Dworski o dł. 850 mb - 136.090,99 zł
- Wykonanie nawierzchni żwirowych o wartości 110.370,96 zł na drogach gminnych: Stare Bosewo - Budy Przetycz: 700 mb, Marianowo: 1600 mb, Ostryków Dworski: 600 mb, Stare Bosewo: 700 mb, Grądy Szlacheckie: 1000 mb, Ostryków Włościański: 600 mb, Dalekie: 500 mb

2) Rok 2009

- Odnowiono nawierzchnię drogi powiatowej nr 4403W w miejscowości Blochy, zakres: 2050 mb, wartość: 183.446,06 zł, dochody własne: 183.446,06 zł
- Wykonano ścieżkę rowerową Długosiodło – Łączka, zakres: 1550 mb, wartość: 59.000,00 zł, dochody własne: 53.100,00 zł, dofinansowania: 5.900,00 zł Starostwo Powiatowe
- Wykonano ścieżkę rowerową w miejscowości Blochy, zakres: 620 mb, wartość: 32.000,00 zł, dochody własne: 28.800,00 zł, dofinansowania: 3.200,00 zł Starostwo Powiatowe

- Wykonano ścieżkę rowerową Chrzczanka Włociańska - Chrzczanka Folwark, zakres: 1030 mb, wartość: 55.000,00 zł, dochody własne: 49.500,00 zł, dofinansowania: 5.500,00 zł Starostwo Powiatowe
- Przebudowano nawierzchnię drogi przez wieś Łączka, zakres: 1000 mb, wartość: 244.653,50 zł, dochody własne: 244.653,50 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi Wólka Grochowa - Wólka Piaseczna - Małaszek, zakres: 1900 mb, wartość: 195.373,05 zł, dochody własne: 136.613,05 zł, dofinansowania: 58.760,00 zł Urząd Marszałkowski FOGR.
- Przebudowano nawierzchnie dróg gruntowych (wykonanie nawierzchni żwirowych: Dalekie 1650 mb, Ostryków Dworski 200 mb, Blochy 230 mb, Blochy - Augustowo 1200 mb, Adamowo - Marianowo - 1000 mb, łącznie: łącznie 4280 mb, wartość: 115.035,75 zł
- Przebudowano nawierzchnię ul. 1 Maja w Długosiodle wraz z chodnikami, zakres: 107,5 mb, wartość: 62.000,00 zł
- Przebudowano nawierzchnię ul. Piaskowej w Długosiodle, zakres: 290 mb, wartość: 242.259,07 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi gminnej Blochy - Przetycz Folwark, zakres: 1390 mb, wartość: 449.225,65 zł, dochody własne: 156.225,65 zł, dofinansowania: 293.000,00 zł Urząd Marszałkowski
- Przebudowano nawierzchnię drogi Stare Bosewo - Grądy Szlacheckie - Chrzczanka Włociańska, zakres: 2100 mb, wartość: 386.306,10 zł,
- Przebudowano nawierzchnię drogi Olszaki - Adamowo - Zygmuntowo, zakres: 2750 mb, wartość: 647.270,00 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi w miejscowości Plewki, zakres: 1247 mb, wartość: 253.375,30 zł
- Przebudowano nawierzchnie ul. Kolejowej i Rozwojowej w miejscowości Stare Bosewo, zakres: 600 mb, wartość: 104.438,72 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi gminnej Sieczychy - Zygmuntowo - Olszaki, zakres: 1050 mb, wartość: 250.081,70 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi Nowa Pecyna - Lipniak Majorat (powierzchniowe utrwalenie nawierzchni), zakres: 371 mb, wartość: 65.000,00 zł

3) Rok 2010

- Przebudowano/odnowiono nawierzchnię drogi powiatowej Nr 4403W w Długosiodle (od ul. Mickiewicza w kierunku m. Kornaciska), zakres: 0,5 km, wartość: 45.000,00 zł
- Przebudowano/odnowiono nawierzchnię drogi powiatowej Nr 4403W (odcinek Długosiodło - Stare Bosewo), zakres: 0,5 km, wartość: 50.000,00 zł
- Przebudowano/zmodernizowano drogę powiatową Nr 4408W Długosiodło - Porządzie, zakres: 1,5 km, wartość: 150.000,00 zł

- Wykonano ścieżkę rowerową przy drodze powiatowej nr 4403W Długosiodło – Kornaciska, zakres: 0,5 km, wartość: 24.497,00 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi Stare Bosewo - Przetycz Włociańska, zakres: 2,18 km, wartość: 420.264,00 zł
- Przebudowano nawierzchnię drogi gminnej Nr 440227W Kalinowo – Dalekie, zakres: 5,28 km nawierzchni asfaltowej, 900 mb chodnika, 4 zatoki przystankowe, wartość: 1.283.420,00 zł, środki własne: 638.629,00 zł, dofinansowania: 634.791,00 zł – MUW, 10.000,00 zł - Starostwo Powiatowe.
- Przebudowano nawierzchnię drogi transportu rolniczego Plewki - Stare Suski, zakres: 1,39 km, wartość: 277.250,00 zł, środki własne: 210.250,00 zł, dofinansowanie: 67.000,00 zł - Urząd Marszałkowski.
- Przebudowano nawierzchnię chodnika przy ul. Kilińskiego w Długosiodle, zakres: 85 mb, wartość: 19.000,00 zł.
- Przebudowano nawierzchnię chodnika przy ul. Kościuszki w Długosiodle, zakres: 40 mb, wartość: 11.500,00 zł
- Kompleksowo przygotowano teren pod inwestycje w Długosiodle, zakres: przebudowano nawierzchnię placu ZGK oraz przebudowano nawierzchnię ulic: Spokojną, Poświętne i Pocztową, wartość: 1.160.000,00 zł, środki własne: 205.799,00 zł, dofinansowanie: 954.201,00 zł - RPO

Pozostałe inwestycje i działania służące ochronie środowiska zrealizowane w latach 2008 – 2010:

1) Rok 2008

- Rozbudowa gminnej ścieżki ekologicznej (III etap) – wartość 80.173,49 zł, pozyskane dotacje: 30.000,00 zł WFOŚ
- Samochód ratowniczo-gaśniczy dla OSP w Długosiodle, wartość: 487.920,00 zł, pozyskane dotacje: 154.400,00 zł Komenda Główna PSP, 100.000,00 zł WFOŚ i GW, 120.000,00 zł Urząd Marszałkowski

2) Rok 2009

- Zakupiono samochód strażacki STAR 44 dla OSP w Jaszczułtach, wartość: 42.800,00 zł
- Zakupiono łódź aluminiową z silnikiem zaburtowym wraz z przyczepą do przewozu i wyposażeniem dla OSP w Długosiodle, wartość: 50.642,00 zł, dochody własne: 642,00 zł, dofinansowania: 50.000,00 zł Urząd Marszałkowski
- Usunięto i zutylizowano materiały zawierające azbest (eternit) i pokrycia budynków na terenie Gminy Długosiodło, zakres: zebranie i utylizacja 140 ton eternitu, wartość: 70.152,41 zł, dofinansowania: 70.152,41 zł WFOŚiGW (dotacja)

3) Rok 2010

- Przeprowadzono termomodernizację budynku Zespołu Szkół w Starym Bosewie, zakres: docieplenie budynku o łącznej powierzchni ścian - 838,7 m², wartość: 181.810,00zł, środki własne: 60.000,00 zł, dofinansowanie: 127.000,00 zł - pożyczka z WFOŚiGW

Poniżej przedstawiono zadania i działania służące realizacji celów polityki ekologicznej Gminy Długosiodło zrealizowane w 2011 r. przez gminę:

Nazwa zadania	Zakres	Koszt całkowity	Środki własne	Dotacje
Budowa drogi powiatowej Nr 4403W Turzyn – Długosiodło – Ostrołęka w miejscowości Blochy	- budowa drogi na odcinku o dł. 600 mb, - przebudowa drogi na odcinku o dł. 1400 mb - budowa ciągu pieszo-rowerowego przy jezdni	500 000,00 – dotacja dla Powiatu Wyszковского 3 456 911,21 zł całkowita wartość projektu		
Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego regionu poprzez przebudowę ciągu drogowego Kunin – Chrzczanka Włociańska – Stare Bosewo – Przetycz Folwark – Sieczychy do drogi powiatowej Nr 4407W	- przebudowa drogi o dł. 15 291 mb; - chodnik o dł. 80 mb; - 250 zjazdów; - 4 zatoki autobusowe; - 1 most o dł. 4,21 mb; - 10 skrzyżowań	6 652 608,42	1 387 396,30	3 000 000,00 Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych; 763 513,12 Powiat Wyszковский; 1 501 699,00 Powiat Ostrołęcki
Przebudowa drogi transportu rolnego w m. Grądy Szlacheckie (powierzchniowe utrwalenie nawierzchni)	- przebudowa drogi na odcinku o dł. 915 mb - wykonanie rowów odwadniających	166 403,81	108 403,81	58 000,00 Urząd Marszałkowski (FOGR)
Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w m. Stare Bosewo	- docieplenie budynku, - wymiana parapetów okiennych, - wymiana rynien, - wykonanie okładziny schodów zewnętrznych	182 500,00	182 500,00	-
Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w m. Długosiodło i Kornaciska i rozbudowa sieci wodociągowej w m. Długosiodło	Długosiodło: - sieć kan. san. o dł. 6 757,00 - 4 przepompownie zbiorcze, - 4 przepompownie przydomowe, - 134 przyłącza Kornaciska: - sieć kan. san.. o dł. 1742 mb, - 1 przepompownia zbiorcza, - 28 przyłączy do posesji	2 147 000,00	1 453 080,00	693 920,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Długosiodło (ul. Sportowa i Słoneczna)	- 219 mb sieci kanalizacji sanitarnej, - przepompownia ścieków - 3 przyłącza do posesji	113 000,00	113 000,00	-

Nazwa zadania	Zakres	Koszt całkowity	Środki własne	Dotacje
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Długosiodło (ul. Poświętne)	- 68 mb sieci kan. sanitarnej, - 1 przyłącza do posesji	26 000,00	26 000,00	-
Modernizacja istniejącej kanalizacji sanitarnej w miejscowości Długosiodło – ul. Pocztowa i Kościuszki	- remont 12 studni betonowych	65 000,00	65 000,00	-

Nie wszystkie przeanalizowane powyżej priorytetowe przedsięwzięcia inwestycyjne pozwoliły na realizację celów szczegółowych, zapisanych w *Programie*, stanowiących drogę do osiągnięcia celów operacyjnych.

W poniższej tabeli nr 2 zaprezentowano analizę realizacji wybranych celów szczegółowych, których osiągnięcie bezpośrednio wynika z kompetencji samorządu gminnego.

Tabela nr 2. Stan osiągnięcia wybranych celów szczegółowych zapisanych w Programie ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 r.

Lp.	Cel szczegółowy	Realizacja zadań charakterystycznych dla celu
Cel operacyjny I – ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem		
1.	rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	bieżąca realizacja, w miarę posiadanych środków finansowych
2.	rozbudowa sieci kanalizacyjnej	bieżąca realizacja zadań, w miarę posiadanych środków finansowych
3.	modernizacja i optymalizacja wykorzystania gminnej oczyszczalni ścieków	realizacja w miarę potrzeb
4.	intensyfikacja kontroli szamb	bieżąca realizacja
Cel operacyjny II – ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem		
1.	modernizacja lokalnych systemów grzewczych	bieżąca realizacja, w miarę posiadanych środków finansowych
2.	termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	realizacja w miarę posiadanych środków finansowych
3.	bieżąca modernizacja dróg	bieżąca realizacja, w miarę posiadanych środków finansowych
4.	promowanie i popularyzacja wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	realizacja w miarę potrzeb i posiadanych możliwości
Cel operacyjny III – ochrona środowiska przed nadmierną emisją hałasu		
1.	bieżąca modernizacja dróg	bieżąca realizacja, w miarę posiadanych środków finansowych
2.	prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów w miejscach zagrożonych nadmierną emisją hałasu	realizacja w miarę potrzeb
3.	lokalizacja nowopowstałych zakładów usługowo – produkcyjnych w oddaleniu od zwartej zabudowy mieszkaniowej	bieżąca realizacja poprzez zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Cel szczegółowy	Realizacja zadań charakterystycznych dla celu
Cel operacyjny IV – ochrona i właściwe wykorzystanie gleb użytkowanych rolniczo oraz racjonalna gospodarka zasobami kopalin		
1.	rekultywacja gleb zanieczyszczonych lub zdegradowanych	realizacja w miarę potrzeb
2.	wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego	realizacja w miarę potrzeb i posiadanych możliwości
3.	opracowanie wskazań ochrony i ewentualnego wykorzystania istniejących zasobów surowców mineralnych	realizacja poprzez zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
Cel operacyjny V – ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych gminy		
1.	ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	realizacja poprzez zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
2.	wykonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej gminy	brak
3.	ochrona zasobów przyrodniczych gminy przed nadmierną eksploatacją turystyczną	realizacja poprzez zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
4.	dostosowanie projektowanego zagospodarowania turystycznego do pojemności przyrodniczej środowiska	
Cel operacyjny VI – powszechna edukacja ekologiczna		
1.	program edukacji ekologicznej	brak
2.	edukacja kadry samorządowej „dla środowiska”	bieżąca realizacja
3.	edukacja mieszkańców w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno – ściekowej	realizacja w miarę potrzeb i posiadanych możliwości
4.	edukacja mieszkańców w zakresie przeciwdziałania niskiej emisji	
5.	edukacja mieszkańców w zakresie zasad dobrej praktyki rolniczej	
6.	edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów przyrodniczych gminy	

Reasumują zapisy powyższej tabeli nr 2 należy stwierdzić, że:

- cele szczegółowe, których osiągnięcie wynika z realizacji określonych zadań inwestycyjnych, są osiągane w sposób skrupulatny i systematyczny, ze względu na ich priorytet dla poprawy jakości życia lokalnej społeczności,
- cele szczegółowe o charakterze edukacyjnym, ze względu na swój „nieinwestycyjny” charakter traktowane są jako mniej znaczące i realizowane w drugiej kolejności oraz w miarę posiadania dodatkowych środków finansowych,
- cele szczegółowe o charakterze „ochronnym” osiągane są poprzez odpowiednie zapisy w planistycznych i strategicznych dokumentach gminy.

Podsumowując powyższe informacje należy pozytywnie ocenić działania samorządu Gminy Długosiodło w zakresie realizacji priorytetowych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz dążenia do osiągnięcia celów polityki ekologicznej gminy.

III. WYKORZYSTANIE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY

W realizacji zadań i działań służących realizacji polityki ekologicznej Gminy Długosiodło samorząd gminny skrupulatnie korzysta z różnorodnych źródeł finansowania, tj. środki z Unii Europejskiej, dotacje i umarzalne kredyty z Wojewódzkiego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Ponadto jako źródła finansowania samorząd gminy korzystał ze środków: samorządu powiatowego oraz samorządu województwa mazowieckiego.

IV. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Niniejszy raport z realizacji *Programu ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 roku* stanowi wykonanie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Podstawowe problemy, jakie napotykają gminy w dziedzinie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w powiązaniu z realizacją rozwoju społeczno – gospodarczego, to przede wszystkim wysokie koszty realizacji działań inwestycyjnych oraz ograniczone, w praktyce, możliwości kontroli lokalnych społeczności w realizacji obowiązków ustawowych. Mimo to samorząd gminy Długosiodło w sposób sukcesywny realizuje założenia polityki ekologicznej gminy zawarte w *Programie ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 r.*

W powyższym sprawozdaniu nie przeprowadzono analizy zmiany stanu ogólnego jakości środowiska przyrodniczego na terenie gminy Długosiodło. Ma to związek z faktem, iż na terenie gminy żaden z elementów składowych środowiska, tj. powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, nie jest poddawany regularnym badaniom jakości środowiska realizowanym przez uprawnione do tego jednostki tj. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska czy Powiatowy Inspektorat Sanitarny. Większość powyższych składników środowiska badana jest na poziomie województwa, coraz rzadziej na poziomie powiatu, a niektóre jak np. klimat akustyczny wyłącznie w przypadku sytuacji nadzwyczajnych.

Mając jednak na względzie poczynione w ramach wizji terenowej obserwacje należy stwierdzić, że na terenie Gminy Długosiodło nie posiadają lokalizacji obiekty bądź nie są prowadzone działania mogące negatywnie wpływać na jakość środowiska przyrodniczego gminy (wyjątek stanowi nielegalne porzucanie odpadów komunalnych na terenach leśnych). Ponadto zanieczyszczenie niektórych elementów, takich jak np. powietrze atmosferyczne czy wody powierzchniowe, stanowi wypadkową oddziaływań występujących na terenie gminy oraz oddziaływań zewnętrznych (np. jakość wód prowadzonych przez rzekę Narew), na które dany samorząd gminny nie ma wpływu.

Opracowanie analizy jakości środowiska przyrodniczego na terenie gminy Długosiodło dokonano w projekcie *Programu ochrony środowiska dla Gminy Długosiodło na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020*.

Podsumowując informacje zawarte w sprawozdaniu należy stwierdzić, iż większość celów określonych w *Programie* odpowiada celom *Polityki Ekologicznej Państwa*, które przewidują istotną poprawę stanu środowiska, praktyczne wdrożenie przepisów unijnych i standardów ekologicznych, postanowień konwencji międzynarodowych i umów dwustronnych, a także wzmocnienie instytucjonalne podejmowanych działań.

Należy stwierdzić, że *Program* jest realizowany sukcesywnie i z coraz większą intensywnością, choć zaznaczyć należy, że znaczący wpływ na powyższe ma dostępność środków finansowych w gminnym budżecie.

Reasumują zapisy powyższego sprawozdania należy stwierdzić, że:

- **samorząd gminy Długosiodło dołożył wszelkich starań do realizacji priorytetowych przedsięwzięć inwestycyjnych zaprogramowanych w *Programie*,**
- **zrealizowane w latach 2008 – 2011 przedsięwzięcia inwestycyjne w znacznym stopniu przyczyniły się do osiągnięcia celu strategicznego zapisanego w *Programie ochrony środowiska dla gminy Długosiodło do 2012 roku*,**
- **samorząd gminy powinien podjąć formalne działania mające na celu wzmocnienie powszechnej edukacji lokalnej społeczności.**